

СТОПАНСКА БАНКА АД – СКОПЈЕ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

2017 ГОДИНА

Скопје, април 2018 година

Содржина:

Финансиски Показатели	1
Економско Опкружување	2
Основни Макроекономски Индикатори	4
Преглед на Активностите во 2017 година	5
Финансиско Работење	5
Средства и Обврски	8
Банкарство на Мало	9
Корпоративно Банкарство	14
Управување со Ризици	15
Управување со Кредитен Ризик.....	15
Управување со Ликвидносен Ризик	18
Управување со Ризикот од Промена на Каматни Стапки	19
Управување со Валутен Ризик.....	20
Управување со Оперативен Ризик.....	20
Адекватност на капиталот, Интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и Стрес тест	22
Активности за усогласеност со прописите, спречување на перење пари и борба против финансирање на тероризмот	23
Заштита на Лични Податоци	24
Извештај за Корпоративното Управување во 2017 година	25

Забелешка: Сите податоци во овој Извештај што се однесуваат на Стопанска банка АД - Скопје се врз основа на финансиските извештаи изготвени во согласност со сметководствените прописи кои се применуваат во земјата и регулативата на НБРМ

<i>во милиони евра</i>	2016	2017	промена %
Индикатори на Билансот на успех			
Нето приходи од камати	59,2	59,8	1,1%
Нето приходи од провизии	15,5	16,0	3,2%
Вкупни приходи	83,1	86,1	3,6%
Оперативни трошоци	-34,4	-33,8	-1,7%
Трошоци за вработени	-12,9	-13,0	0,8%
Нето оперативни приходи	48,7	52,3	7,4%
Исправка на вредност	-8,0	-15,2	90,0%
Добивка пред оданочување	40,7	37,1	-8,8%
Нето добивка	36,4	33,2	-8,8%
Индикатори на Билансот на состојба			
Вкупна актива	1.401,3	1.404,3	0,2%
Акционерски капитал	222,4	221,7	-0,3%
Регулаторен капитал	169,7	171,7	1,2%
Кредити на клиенти (нето)	954,0	986,4	3,4%
Вкупни кредити (брuto)	1.007,3	1.044,6	3,7%
Кредити на население	635,9	685,3	7,8%
Корпоративни кредити	371,4	359,3	-3,3%
Резервации	53,2	58,1	9,2%
Вкупни депозити	1.110,8	1.152,7	3,8%
Депозити на население	866,3	900,2	3,9%
Корпоративни депозити	244,4	252,5	3,3%
Финансиски коефициенти			
	2016	2017	промена (бп)
Нето каматна маргина	4,8%	4,8%	1,1
Коефициент на расходи / приходи	41,4%	39,3%	-213,9
Поврат на средства - ROA	2,6%	2,4%	-25,3
Поврат на капитал - ROE	16,1%	15,0%	-116,9
Коефициент на кредити / депозити (брuto)	90,7%	90,6%	-6,0
Коефициент на адекватност на капиталот	16,04%	15,42%	-62,1
Оперативни индикатори			
	2016	2017	промена
Број на филијали	66	66	0
Број на вработени (крај на период)	1052	1047	-5

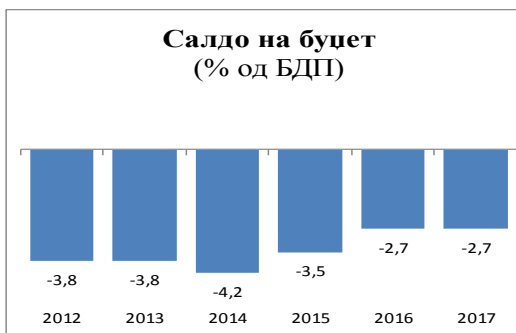
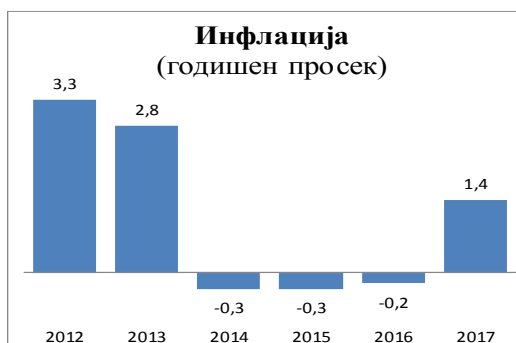
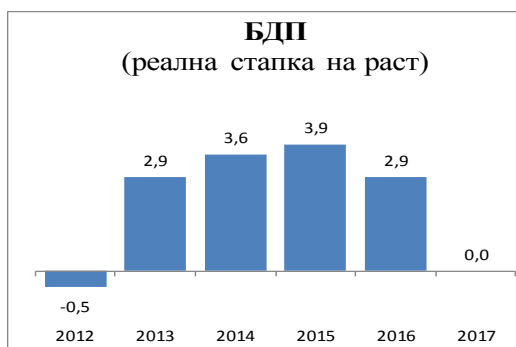
Економско опкружување

Во 2017 година, домашната економија беше сеуште под влијание на пролонгираната политичка криза во земјата. Резултатот од тоа беше воздржување од инвестиции и намалување на корпоративните кредити, што на крајот водеше кон негативен раст на БДП во првата половина од годината. Сепак, формирањето на новата Влада кон крајот на тај беше перцепирано од страна на економските агенти како можност за обновување на политичкиот простор и оживување на реформите. Следствено, постепено опоравување на економската активност започна во втората половина од годината, што сепак се очекува да биде поосетно во 2018 година.

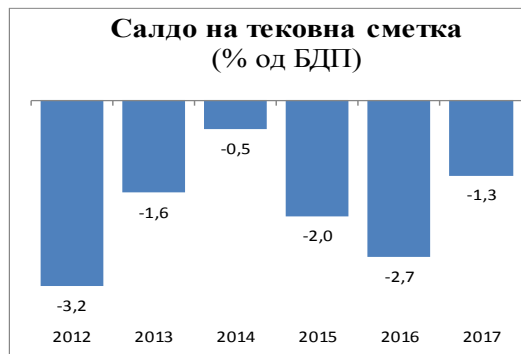
Домашната политичка нестабилност, којашто продолжи и во првата половина од 2017 година, допринесе за намалување на инвестициите, а оттука и до негативен економски раст за наведениот период. Како и да е, **формирањето на новата Влада ја врати афирмативната перцепција во економијата, водејќи до позитивен нула-раст за целата година.** Извозот како главен двигател, со дополнителен импулс од приватната потрошувачка и инвестициите, остануваат фундаментални фактори на растот кој би требало да биде повидлив во 2018 година.

По три последователни години со дефлаторен тренд, во 2017 година индексот на потрошувачки цени порасна за **1,4%** главно поттикнат од базичната инфлација и во помала мера од цените на енергијата. Во услови на умерено позитивен произведен јаз, во 2018 година се очекува благо забрзување на инфлацијата.

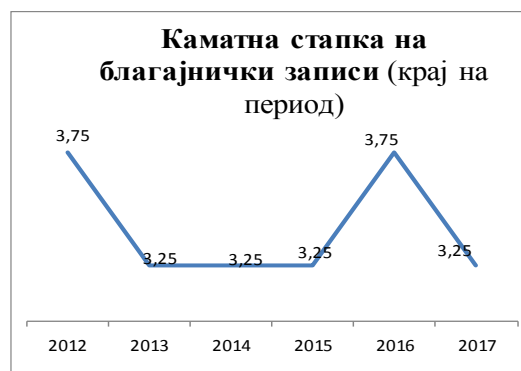
Буџетскиот дефицит за 2017 година изнесуваше 274,8 милиони или 2,7% од БДП, слично како и претходната година. **Јавниот долг** достигна 4.786,9 милијарди евра или 46,7% од БДП. Јавните финансии и натаму остануваат поле каде е потребна претпазливост. Препораките од меѓународните финансиски институции се дека фискалната консолидација треба да се потпира на трајни мерки.

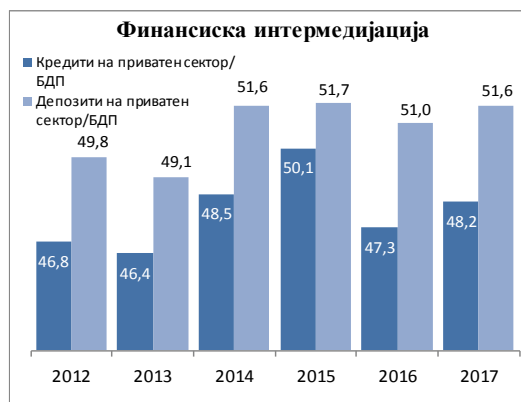
Позитивните движења во надворешниот сектор во 2017 година придонесоа за умерено ниво на дефицит во платниот биланс и одржување на стабилната позиција. Во услови на зголемени приватни трансфери (6,9% раст во однос на 2016), посилен раст на извозот наспроти увозот и адекватно ниво на девизни резерви (4-месечна покриеност на увозот) овозможувајќи доволна амортизација на потенцијални непредвидени шокови, дефицитот на тековната сметка изнесуваше 133,7 милиони евра или 1,3% од БДП што е значително пониско одколку претходната година.

По враќањето на стапката на благајнички записи на ниво од 3,25% во февруари, во текот на годината немаше дополнителни промени на стојалиштето на монетарната политика од страна на НБРМ. Според институцијата, актуелните економски и финансиски услови, како и присутните ризици, сугерираат дека сегашната поставеност на монетарната политика е засега соодветна. Банкарскиот сектор е ликвиден, силен и отпорен. Вреди да се спомене дека има јасен тренд на зголемено денарско штедење илустрирајќи растечка доверба во домашната валута.

Пролонгираната политичка нестабилност која беше сеуште присутна во првата половина од годината, имаше одредено влијание и врз банкарскиот сектор, главно изразено преку намалување на корпоративните кредити. Сепак, разрешувањето на кризата донесе стабилизација на банкарските активности во втората половина од годината. Финалниот резултат беше благо намалување на профитабилноста споредено со 2016 година и депозитен и кредитен раст од 5,4% односно 5,7%.

Притоа, депозитите на население пораснаа за 6,1%, додека корпоративните депозити беа повисоки за 2,1%. Кредитниот раст на население достигна 9,2%, додека корпоративните кредити пораснаа за 2,7%. Нефункционалните кредити беа стабилни и целосно резервирани. Во такви услови коефициентот на кредити/депозити изнесуваше 88% на крајот од годината. Стапката на адекватност на капиталот на 31.12.2017 година

достигна 15,7%. Во целина, банкарскиот сектор во 2017 година остана солидно капитализиран, високо ликвиден и профитабилен.

Основни макроекономски индикатори

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Производство						
Бруто Домашен Производ (реална стапка на раст)	-0,5	2,9	3,6	3,9	2,9	0,0
Индустриско производство (реална стапка на раст)	-6,6	3,2	4,8	4,9	3,4	0,2
Цени, плати и продуктивност						
Индекс на трошоци на живот (годишен просек)	3,3	2,8	-0,3	-0,3	-0,2	1,4
Индекс на трошоци на живот (крај на година)	4,7	1,4	-0,5	-0,3	-0,2	2,4
Индекс на цени на производители (годишен просек)	4,6	0,4	-1,2	-3,9	-0,1	0,5
Индекс на цени на производители (крај на година)	5,3	-2,1	-3,8	-0,8	-0,6	1,4
Реални плати (годишна стапка на раст)	-2,9	-1,6	1,5	2,7	2,2	1,2
Статистика на владини финансии						
Буџетско салдо (% од БДП)	-3,8	-3,8	-4,2	-3,5	-2,7	-2,7
Надворешен сектор						
Биланс на тековна сметка (% од БДП)	-3,2	-1,6	-0,5	-2,0	-2,7	-1,3
Извоз на стоки и услуги (во милиони евра)	3.374	3.530	4.088	4.425	4.866	5.525
Увоз на стоки и услуги (во милиони евра)	5.072	5.018	5.560	5.899	6.327	6.925
Извоз на стоки и услуги (стапка на раст)	-2,0	4,6	15,8	8,2	10,0	13,5
Увоз на стоки и услуги (стапка на раст)	1,7	-1,1	10,8	6,1	7,3	9,4
Бруто надворешен долг (во милиони евра)	5.172	5.220	5.992	6.291	7.217	7.403
Девизни резерви (во милиони евра)	2.193	1.993	2.436	2.262	2.613	2.336
Курс МКД / ЕУР (просек)	61,52	61,57	61,63	61,6	61,6	61,6
Монетарни агрегати						
M1 стапка на раст (дек. / дек.)	7,6	6,2	22,2	18,4	9,9	10,7
M2 стапка на раст (дек. / дек.)	0,5	0,2	7,2	7,6	6,1	4,1
M2 денари стапка на раст (дек. / дек.)	3,2	2,9	12,3	8,5	5,2	5,4
M4 стапка на раст (дек. / дек.)	4,4	5,3	10,5	6,8	6,1	5,3
M4 денари стапка на раст (дек. / дек.)	9,6	8,7	15,3	7,2	5,0	6,4
Кредити на приватен сектор	5,4	6,4	10,0	9,5	1,0	5,7
Каматни стапки						
Пазар на пари (годишен просек)	2,20	2,01	1,85	1,12	1,14	1,10
Благајнички записи (годишен просек)	3,80	3,38	3,25	3,25	3,73	3,30
Пазар на пари (крај на период)	2,10	2,17	1,46	1,20	1,04	1,10
Благајнички записи (крај на период)	3,80	3,25	3,25	3,25	3,75	3,25
Пазар на капитал						
Индекс на Македонска Берза - МБИ (стапка на раст на крај на година)	-12,3	0,4	6,1	-0,6	16,5	18,9

Извори: Министерство за финансии, Државен завод за статистика, Народна Банка на РМ

Преглед на активностите во 2017 година

Финансиско работење

Во 2017 година, Банката продолжи со рационалната експанзија на кредитното портфолио придружена од ефикасното управување со изворите на финансирање и оперативно совршенство. Наведеното во комбинација со прудентното управување со ризиците ја обезбеди стабилноста и солидноста на Банката и осигури профитабилност за СБ.

Извонредните резултати во извештајната година беа поддржани од стратегијата на Банката во минатите неколку години. Во центарот на нашата стратегија е нашата обврска кон јасна цел – да го подобриме финансискиот живот со поврзување на оние кои ги опслужуваме со ресурсите и експертизата која им е потребна за да ги остварат нивните цели, во комбинација со енергичниот органски раст, управувањето со ризиците и одржувањето на јака капитална и ликвидносна позиција, работејќи ефикасно со намалени трошоци. На тој начин, низ несигурноста која преовладуваше, СБ успеа да оствари малку пониски од претходната година, но сепак извонредни резултати кои повторно ја демонстрираат издржливоста на нејзиниот деловен модел и успешното управување. Нејзиниот моќен бренд остана симбол за извонредни услуги, доверба и сигурност.

Следствено, на крајот на годината, Банката забележа добивка пред оданочување од ЕУР 37,1 милиони што е за 8,8% под истиот индикатор во 2016 година. Меѓутоа, треба да се напомене дека таквиот резултат се должи на зголемените потреби за резервации за еден специфичен случај кој се појави во четвртиот квартал од 2017 година, но кој беше комплетно разрешен во текот на првиот квартал од 2018 година. Ако Банката го исклучи ова неповолно влијание, кое беше од времена природа, тогаш остварената добивка во 2017 година е повисока од реализираната во 2016 година за ЕУР 3,1 милиони, или 8,5%. Анализирајќи го прегледот на перформансите во друг сегмент, подобрување може да се забележи во областа на нето приходи од камати, нето приходи од провизии и надоместоци и други оперативни приходи. Покрај тоа, Банката беше фокусирана на

продолжување на процесот на рационализација на оперативните трошоци, што може да се забележи оваа година.

Вкупните средства на Банката достигнаа износ од ЕУР 1.404,3 милиони, повратот на средства (ROA) изнесуваше 2,4%, додека повратот на капитал (ROE) достигна 15,0%, посочувајќи на стабилни приноси за акционерите. Со солиден капитал, кој обезбеди висок коефициент на адекватност на капиталот од 15,42%, СБ потврдува дека е еден од најдоверливите финансиски партнери во земјата.

Приходи од камати

Во текот на 2017 година, приходите од камати по кредитите на население изнесуваа ЕУР 47,8 милиони, имајќи најголемо учество во вкупните приходи од камати од 66,3%. Во исто време, корпоративните и другите активности изнесуваа ЕУР 24,3 милиони, т.е. се намалија за 14,5% во споредба со претходната година. Вкупните приходи од камати изнесуваа ЕУР 72,1 милиони, што е скоро на исто ниво во споредба со претходната година, во опкружување на продолжителен тренд на опаѓање на каматните стапки.

во ЕУР милиони

	2016	2017	% промена
Приходи од камати	73,6	72,1	-2,1%
Кредити на физички лица	45,2	47,8	5,6%
Кредити на правни лица	18,2	16,4	-9,8%
Останато	10,2	7,9	-22,9%

Расходи по камати

Расходите од камати на Банката се намалија за 15,3% во споредба со 2016 година. Конкретно, расходите од камати поврзани со депозитите на население забележаа годишен пад од 16,7%, а расходите од камати за корпоративните депозити се намалија за 8,8%.

во ЕУР милиони

	2016	2017	% промена
Расходи по камати	14,5	12,3	-15,3%
Депозити на физички лица	11,7	9,7	-16,7%
Депозити на правни лица	1,4	1,3	-8,8%

Останати обврски	1,3	1,2	-9,8%
------------------	-----	-----	-------

Во однос на каматните стапки на депозитите, важно е да се забележи дека Банката во целост ја спроведе препораката на Централната банка за напуштање на прилагодливите каматни стапки и во своите производи се користат само фиксни и променливи каматни стапки. Со тоа, Банката дополнително ја подобрува својата транспарентност пред клиентите.

Нето приходи од камати

Порастот во основните активности во комбинација со прудентниот приод во управувањето со средствата и обврските имаа мал позитивен ефект врз нето приходите од камати во 2017 година, евидентирајќи дополнителен износ од ЕУР 0,65 милиони во споредба со 2016 година, или пораст од 1,1%. Нето каматната маргина се покачи во 2017 година за 1,1 б.п. достигнувајќи 4,80%.

во ЕУР милиони

	2016	2017	% промена
Приходи од камати	73,6	72,1	-2,1%
Расходи по камати	14,5	12,3	-15,3%
Нето приходи од камати	59,2	59,8	1,1%

Приходи од провизии и надоместоци

Активностите во 2017 година придонесоа нето приходите од провизии и надоместоци да достигнат износ од ЕУР 16,0 милиони. Во рамки на ова, најзначаен дел (55,6% од вкупните приходи од провизии и надоместоци на Банката) се однесува на провизии поврзани со кредитните активности кои изнесуваат ЕУР 8,9 милиони, евидентирајќи дополнителен износ од ЕУР 0,6 милиони во споредба со 2016 година, што претставува зголемување од 7,4%. Нето приходите од пренос на средства се втората најголема ставка, која на крајот од 2017 година изнесуваше ЕУР 5,0 милиони што претставува 31,6% од вкупните приходи од провизии и надоместоци.

во ЕУР милиони

	2016	2017	% промена
Нето приходи од провизии и надоместоци	15,5	16,0	3,2%
кредити	8,3	8,9	7,4%
гаранции	0,9	0,8	-16,7%
пренос на средства	5,2	5,0	-2,3%

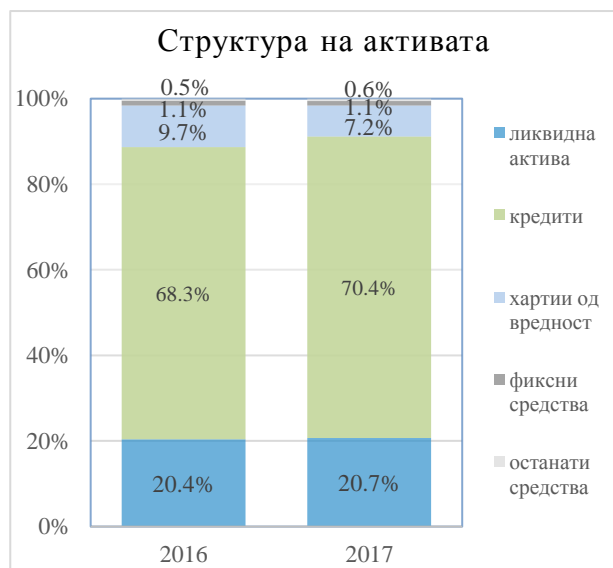
Оперативни трошоци

Во текот на 2017 година, Банката продолжи да се стреми кон оперативно совршенство како во ефикасната контрола врз трошоците така и во управувањето со ризиците, што резултираше со задржување на трошоците во рамки на буџетираната бројка и одржување на одлични резултати во однос на квалитетот на кредитите. Вкупните оперативни трошоци изнесуваа ЕУР 33,8 милиони што претставува намалување од 1,7% во споредба со 2016 година. Трошоците за вработените како и останатите оперативни трошоци останаа непроменети. Како резултат од ефикасната политика за намалување на трошоци, која се применува и се следи со истовремено зголемување на нето приходите од работењето, Банката успеа да постигне коефициент на трошоци во однос на приходи од 39,3% за разлика од 41,4% во минатата година, кој постојано се намалува веќе неколку години по ред.

Средства и обврски

Средства

Вкупните средства на Банката на крајот од 2017 година изнесуваа ЕУР 1.404,3 милиони, што претставува ЕУР 3,0 милиони или 0,2% над 2016 година. Банката продолжи да ја зголемува својата прудентност со билансен пораст, адекватна ликвидност и силна капитална база. Во тој поглед, коефициентот на ликвидност до 180 дена достигна 1,34. Кредитните активности до крајот на 2017 година за вкупното кредитно портфолио достигнаа износ од ЕУР 1.044,6 милиони, од кој ЕУР 359,3 милиони беа одобрени на корпоративни клиенти, додека изложеностите кон населението изнесуваа ЕУР 685,3 милиони.

Депозити и капитал

Покрај несигурностите во надворешното опкружување во текот на 2017 година, депозитната база на Банката се зголеми за 3,8%. Депозитите продолжија да бидат главен извор на финансирање на активностите на Банката достигнувајќи износ од ЕУР 1.152,7 милиони. Како резултат на тоа, на крајот од 2017 година, коефициентот на кредити во однос на депозити изнесуваше 90,6% на бруто основа, имплицирајќи го силниот кредитен потенцијал на Банката. Освен тоа, Банката ја одржа доминантната позиција кај орочените депозити во извештајната година, на тој начин укажувајќи на стабилни извори на средства за понатамошна кредитна експанзија на Банката.

Валутната структура на депозитната база укажува на стабилно учество на депозитите деноминирани во домашна валута од 59,3% (58,7% во 2016 година).

Основниот капитал на Банката изнесуваше ЕУР 221,7 милиони на крајот од 2017 година со што истиот е сеуште највисок во банкарскиот сектор во земјата и обезбедува доволна адекватност на капиталот и квалитетен извор за долгорочно финансирање.

Банкарство на мало

Со политичката вознемиреност која се случуваше во текот на последните неколку години, последиците врз деловната клима и севкупното однесување на клиентите беа евидентни во сите индустрии. Покрај сето тоа, во текот на 2017 година Стопанска банка остана

фокусирана и ориентирана кон клиентите обезбедувајќи услуги и производи со давање на доверливи совети за нејзините клиенти.

Според тоа, во 2017 година Банката го изгради своето обемно портфолио на банкарство на мало, со вршење на длабинска анализа на клиентските сегменти за подобро да ги разбере и да одговори на нивните очекувања. Со присуството преку различни канали, Банката беше во состојба да го намали времето на одговор и обработка и да им обезбеди посигурна услуга на клиентите. Како Банка со шитокораспространета мрежа на филијали, Стопанска Банка многу инвестираше во реновирање и модернизација на филијалите трансформирајќи ги во локации ориентирани кон давање услуги на клиентите со севкупно подобрени перформанси.

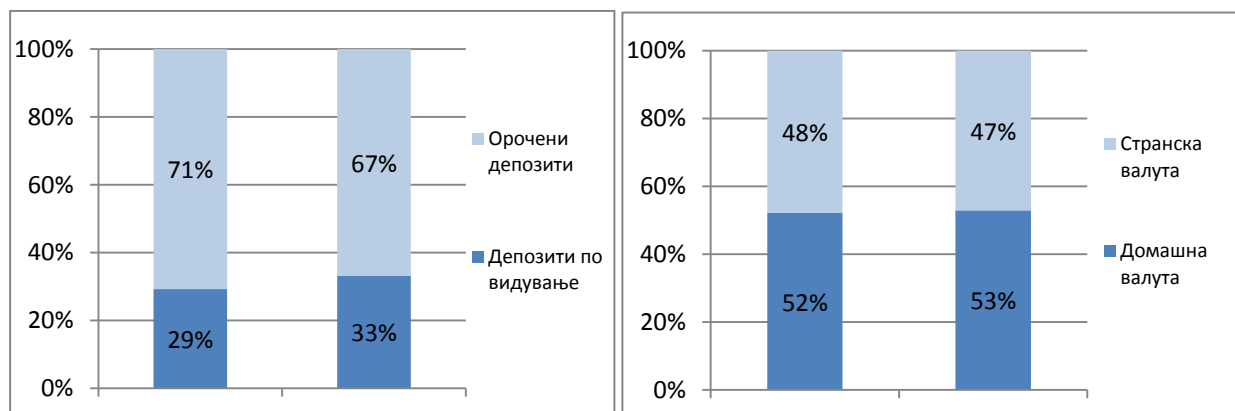
На ниво на сегмент, Банката обезбеди најголемо проширување за сегментот ТОПСИ во текот на 2017 година со понуди и со услуги за овој сегмент на млади лица, вклучувајќи ги прва на пазарот директните плаќања на рамноправни партнери под брендот TOPSI Pay.

Конкуренцијата на пазарот се консолидираше, активно со разновидни производи и понуди и конкуренцијата дојде од компаниите кои нудат услуги на кредитирање кои го поплавија пазарот во текот на годината. Без оглед на тоа, Стопанска Банка ја задржа лидерската позиција на пазарот преку сите параметри.

Депозити на население

Во рамки на очекувањата, депозитите на население останаа скоро непроменети со умерен пораст акумулирајќи на крајот на годината ЕУР 900,2 милиони што повторно потврдува дека Стопанска Банка АД – Скопје се смета за стабилен, снажен и доверлив партнер кој комитентите го претпочитаат.

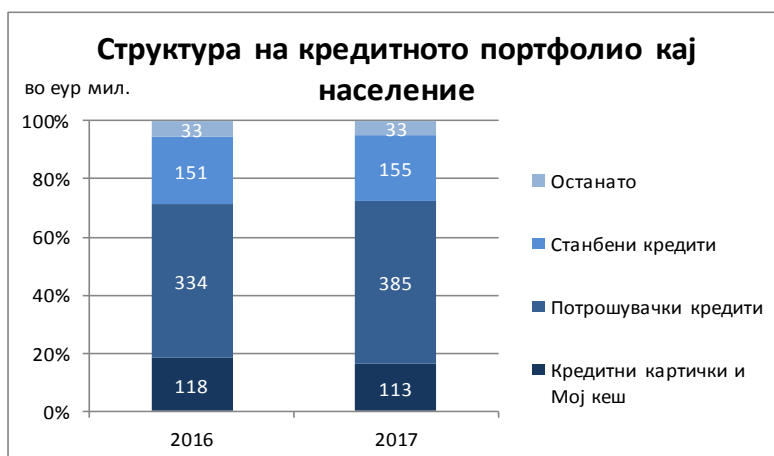
Што се однесува до рочната структура, во последните неколку години има промена кон пораст на депозитите по видување. Како резултат на тоа, има слаб надолен тренд кај орочените депозити кои достигнаа учество од 67% во вкупните депозити на население (физички лица), сеуште задржувајќи ја доминантната позиција.

Како тренд во последните години, има постојан пораст на побарувачката за депозити во домашна валута со поизбалансиран коефициент помеѓу домашната и странските валути и со учество на депозитите во домашна валута од 53%. Овој тренд е стимулиран преку повисоките приноси сеуште достапни за домашната валута, како и воспоставената доверба во нејзината долгорочна стабилност.

Кредитирање на население

Стратегијата за 2017 година кај кредитирањето на население беше да се следат пазарните трендови без влошување на високиот квалитет на портфолијата. Крајниот биланс од ЕУР 685,3 милиони сведочи за пораст од 7,8% на годишна основа. Имајќи ја предвид големината на постоечкото портфолио и товарот од редовните отплати на наведеното портфолио, редовната продукција на СБ се зголемува на тој начин одржувајќи значително портфолио и обезбедувајќи го проектираниот пораст.

Потрошувачките кредитни производи, со најголем придонес во вкупното кредитно портфолио, беа присутни со понуда во текот на целата година и во комбинација со процесот на брзо одобрување тие обезбедуваат високо квалитетна услуга за клиентите.

Постојаното подобрување на понудата на производи фокусирани кон клиентите во комбинација со подобата постапка ефикасно ќе придонесе за зголемување на задржувањето на клиентите и за пораст на портфолиото.

Портфолиото на **станбени кредити**, проширено во својата комплексност и разноликост им обезбеди на клиентите опција да аплицираат за кредит со субвенционираната програма на Владата, да купат имот во изградба и во исто време избраа да ја направат опцијата со клаузула во домашна валута поконкурентна. Во 2017 година, како дел од напорите за подобрување на услугата на клиентите, Беше овозможено станбените кредити, како и потрошувачките обезбедени кредити да станат дел од процесот на аплицирање преку каналот за телефонска продажба.

Внимателното одржување на низок коефициент на нефункционални кредити продолжува во текот на годината. Банката продолжи да ги применува програмите за задржување, на тој начин правејќи напори да го одржи портфолиото дополнително на напорите за нова продукција.

Во рамките на портфолиото на **кредитни картички**, во 2017 година СБ успеа да го одржи доминантното пазарно учество од 40,9%, забележувајќи раст од 6,2% во бројот на трансакции со кредитни картички на ПОС терминали како и 4% пораст во обемот на трансакции. Новата VISA Zero кредитна картичка, со нов приод привлече внимание помеѓу целниот сегмент на население веќе постигнувајќи одлични перформанси имајќи го во вид нејзиното користење и задоволството на клиентите.

Стратегијата на пораст за портфолиото на кредитни картички вклучува постојани активности кои од една страна го поттикнуваат активирањето и користењето на кредитните картички, а од друга страна задржувањето на клиентите.

Портфолиото на **дебитни картички** исто така го продолжи својот раст и проширување завршувајќи ја 2017 година со:

- 5% пораст во бројот на дебитни картички во оптек
- 18% пазарно учество во обемот на трансакции на ПОС терминали на пазарот

Во текот на 2017 година, Банката беше фокусирана кон понатамошна сегментација на портфолиото на дебитни картички со соодветна алокација на производот дебитни картички, позиционирајќи ја MasterCard TOPSI дебитната картичка за млади, MasterCard GO и Visa Electron за клиенти од широката популација и Visa Gold дебитната картичка за сегментот на премиум клиенти.

Мрежата на банкомати на Стопанска банка продолжува да е една од најшироко распространетите мрежи на банкомати со конкурентен комплет на дополнителни

(безготовински) функционалности на банкоматите, како што се: ATM mobile Top-ups, ATM cashless transfers (безготовински трансфери на банкомат), ATM Utility Payments (плаќање на сметки за комуналии на банкомат) и ATM PIN change and card activation (промена на ПИН и активирање на картичка на банкомат). Мрежата на банкомати на СБ во 2017 година постигна годишен пораст од 3,7% во број на трансакции и 6,3% пораст во број на трансакции.

Контакт центар и банкарски услуги преку интернет

24/7 достапниот Контакт центар на Стопанска банка ја потврди својата позиција како како сигурно контакт место за давање услуги на клиентите со 382.000 телефонски интеракции со клиенти (5% повеќе од 2016 година) и 16.000 електронски (по е-пошта) интеракции (19% повеќе од 2016 година).

Контактирањето со клиентите онлајн со опцијата за аплицирање преку интернет достапна за сите производи на население, го зголеми бројот на апликации по кампања и го зголеми прометот на Контакт центарот.

Снажниот раст на клиенти кои користат онлајн апликации овозможи подлога за понатамошна експанзија и подобрување на **i-bank алтернативните канали** кои Банката ги вовеле скоро пред 15 години. Банката ја вовеле услугата TOPSI Pay во средината на 2017 година. Таа им овозможува на клиентите безгранично користење на апликацијата за мобилно банкарство за трансакции со рамноправно учество на млади лица достапна 24/7 и која додава вредност на постојното i-bank портфолио на банкарски услуги преку интернет. Следствено, со крајот на 2017 година, трансакциите преку интернет учествуваат со 15% во вкупниот број на банкарски трансакции на население.

Како физичко претставување на дигиталните можности кои ги нуди Стопанска Банка АД – Скопје, **i-bank store** филијалата прослави 4 години постоење со 70 настани во текот на годината од едукативна, инспирациска и креативна природа. Тесно следејќи ги дигиталните трендови во банкарството на мало, СБ се фокусира на обезбедување на дигитални банкарски услуги кои ќе ги задоволат потребите на постојните и на идните клиенти, на тој начин зголемувајќи го нивното дигитално банкарско искуство.

Сегмент на мали претпријатија

Главната цел на сегментот на мали претпријатија во 2017 година беше пораст на портфолиото со истовремено одржување на високо ниво на квалитет. Предизвикувачките политички и економски услови на пазарот ги насочија активностите кон привлекување и задржување на добрите клиенти, градење и негување на блиски взаемно корисни односи со клиентите врз основа на разбирање на нивните потреби, обезбедување на совети и адекватно структурирање на кредитните производи. СБ признава дека сегментот на мали претпријатија е од суштинско значење за националната економија во услови на генерирање на вработувања и пораст, давање на придонес за БДП исто како и за мотивирање на претприемачкиот дух на пазарот, па затоа продолжува со системскиот и конзистентен приод кон работењето и постојаната теренска активност што води кон ризично балансиран раст на портфолиото за 12% во 2017 година.

Високиот квалитет на портфолиото на мали претпријатија на СБ се одржува со добро структуриран и утврден комплет на критериуми за ризици како и анализа базирана на клиент односно анализа на индивидуалните карактеристики и потреби на секој клиент, воспоставен систем на непосредно следење и рано идентификување и третирање на прашањата. СБ ја смета непосредната комуникација и блиските односи со клиентите мали претпријатија како една од нејзините главни предности.

Корпоративно банкарство

Стопанска банка АД Скопје со задоволство известува за уште една успешна година, останувајќи доверлив, почитуван и сигурен партнер на бизнис заедницата. Банката и понатаму продолжува да гради силни, фер, чесни и транспарентни односи со своите клиенти, нудејќи целосен пакет на банкарски услуги, комбинирани со експертиза во предлагање на финансиски решенија за поддршка на деловните стратегии и предизвици на клиентите, задоволувајќи ги нивните потреби преку лични, доверливи интеракции.

Со активна поддршка на деловниот раст, преку препознавање на оправдани, одржливи и остварливи проекти, Банката успешно ги балансираше односите помеѓу предизвикувачкото деловно опкружување во земјата и потребите на клиентите. Нивото на квалитет на корпоративното портфолио остана силно преку примена на прудентна оценка на кредитен ризик во сите фази (одобрување, ревидирање и мониторинг) како и преку следење на ефикасни практики за наплата. Добро воспоставениот систем за рано предупредување заедно со зајакната и строга контрола на ризиците и овозможи на

Банката успешно да се справи со проблематичните средства, поддржувајќи ги клиентите кои се соочуваат со потешкотии да ги надминат тешките периоди, преку превземање на соодветни излезни решенија со цел подобрување на нивните перформанси.

Добро познатиот силен бренд, репутацијата и воспоставените односи на доверба во општеството се постојани двигатели во управувањето со корпоративното портфолио, во смисла на планиран раст и очекуван квалитет на портфолиото, со што се одржува трендот на обезбедување на долгорочна вредност за клиентите и акционерите. Главен приоритет на корпоративниот дел во Банката останува обезбедување на висококвалитетна услуга и одржување на задоволството, довербата и лојалноста на клиентите, кој е поддржан со добро воспоставени организациски механизми, најнови софтверски решенија, кодификувани политики, процедури и процеси.

Во 2017 година, Стопанска банка АД - Скопје го задржа фокусот кон понатамошно подобрување на услугите за клиентите. Во согласност со современите банкарски активности, Банката продолжи да биде лидер во понудата на иновативни производи и услуги, овозможувајќи едноставно, лесно и ефикасно банкарство. Разбирајќи ја важноста на извозно ориентираните компании, Банката продолжи да помага во надворешно-трговските активности, нудејќи широк спектар на производи за финансирање на глобална трговија. Освен традиционалното финансирање на обртен капитал, Банката развива домашен факторинг со регрес, како уште едно модерно банкарско решение за подобрување на ликвидноста и управувањето со паричните текови на компаниите.

Корпоративниот дел во рамките на Банката и понатаму продолжува да биде посветен на идеалот да биде препознаен како најсигурен финансиски партнер на пазарот. Секогаш насочена и посветена кон највисоки цели, Стопанска банка АД Скопје ќе продолжи да го охрабрува и поддржува деловниот раст, поддржувајќи ја економијата, со цел промовирање на поквалитетен и посовремен начин на живеење.

Управување со ризици

Функцијата на управување со ризици на Стопанска Банка АД – Скопје се фокусира на управување со ризиците во линија со толеранцијата на Банката за ризици и континуирано зајкнување на целокупната рамка за управување со ризици од почеток до крај, Дури и во рамки на предизвикувачките услови во 2017 година, Банката успеа да постигне балансиран пораст и адекватен квалитет на кредитното портфолио, доволна покриеност со резервации за нефункционалните кредити, солидна ликвидност и јака капитална база.

Работењето на Банката е поддржано со темелна и сеопфатна рамка за управување со ризици која осигурува дека ризиците се утврдуваат, разбираат, точно се мерат, се

контролираат и проактивно се ублажуваат на сите нивоа на организацијата за одлуките на Банката да бидат адекватни и да ги заштитат интересите на заинтересираните страни. Алатките како прудентни критериуми за ризици, оценките и моделите на ризици се користат за таа цел и тие постојано се ревидираат, потврдуваат и надградуваат кон најдобрите практики на банкарската индустрија. Банката исто така се фокусира на континуирано подобрување на културата за ризици на нејзините вработени кои се охрабруваат внимателно да ги земаат во предвид интересите на сите заинтересирани страни, секојпат да се чесни и доверливи, како и да превземаат одговорност за нивните постапки.

Функцијата на управување со ризици осигурува дека рамката за управување со ризиците правилно се имплементира и дека таа е во согласност со регулаторните барања на НБРМ како и со најдобрите стандарди и практики усвоени од страна на НБГ Групацијата. Во текот на 2017 година, функцијата на Банката за управување со ризици ги исполни сите потребни активности за обезбедување на целосна усогласеност со Меѓународниот стандард за финансиско известување 9 (IFRS9 standard), согласно роковите утврдени за Европските банки.

Управување со кредитен ризик

Кредитен ризик е ризикот дека Банката ќе претрпи економски загуби доколку другата страна не може да ги исполни своите договорни или други финансиски обврски кои произлегуваат од договор за кредит. Рамката за управување со кредитниот ризик на СБ се базира на темелното разбирање на кредитниот ризик и изложеноста на Банката кон истиот, како и повеќе квантитативни и квалитативни алатки развиени во рамката за ризици. Тоа дозволува Банката да управува со портфолиото и да избегне несакана концентрација на кредитен ризик.

Кредитните политики на СБ за прудентно кредитирање вклучуваат детална оценка на ризикот пред донесување на одлуката за кредитирање и општ комплет на минимум стандарди за евалуација на кредитен лимит, одобрување, обновување и следење на кредитните изложености. Нејзините прудентни принципи и практики за кредитен ризик се докажани со фактот дека Банката успеа да одржи адекватен квалитет на кредитното портфолио во текот на период на сериозни политички немири и попречена економија.

Процесот на оценка на кредитниот ризик за кредитобаратели правни и физички лица е стандардизиран и олеснето користење на посебни системи за оценка на ризици и статистички скоринг модели. Примената на овие алатки за управување со ризиците, врз

основа на различни квантитативни и квалитативни внесови и анализа на податоци, допринесе за систематизација на процесот за утврдување на ризиците и ризично балансиран раст на специфични суб-портфолија. Овластените одбори за одобрување на кредити се формирани за одобрување и обновување на кредитни изложености. За корпоративните клиенти, Банката обезбедува вообичаено кредитирање согласно соодветната проценка на нивните потреби за финансирање и можностите за отплата. Банката работи преку оценка на кредитниот ризик за овие клиенти врз индивидуална основа на случај по случај.

СБ има воведено процес на интензивен мониторинг кој овозможува во рана фаза да се идентификуваат промените во позицијата на портфолиото или кај коминентите кои можат да предизвикаат зголемување на нејзиниот профил на ризичност или кредитни загуби за Банката. Процесот на мониторинг на клиентот се состои од редовно ревидирање на кредитите од моментот на обезбедување на кредитниот пласман во текот на неговиот животен циклус, интерната класификација на ризиците и месечниот Систем за рано предупредување кој идентификува рани знаци на влошување на кредитната способност на клиентите и има за цел да обезбеди превземање на потребни активности. Кредитната изложеност во однос на утврдените лимити за концентрација исто така се следи на редовна основа.

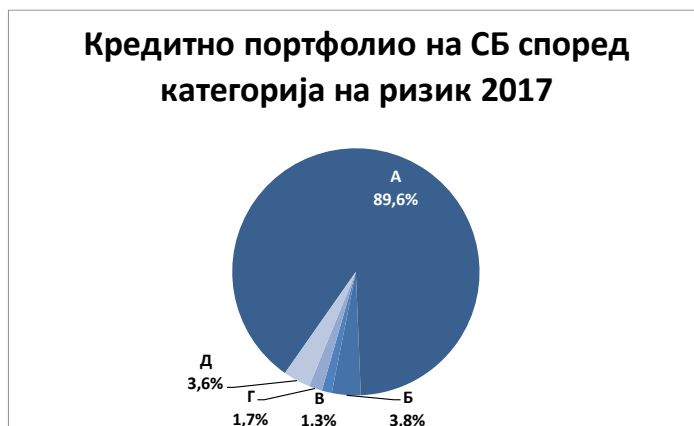
Во согласност со најдобрите меѓународни практики и следејќи ја зајакнатата методологија и процес на корекција на вредноста на средствата (оштетување), Банката обезбедува соодветно ниво на резервации за потенцијални загуби по кредити во секое време.

Управувањето со кредитниот ризик во СБ се извршува преку централните политики за кредитен ризик на ниво на Банката и понатамошни детални процедури кои се однесуваат на посебните кредитни ризици. СБ се стреми да ја вгради и постојано да ја подобрува рамката за управување со кредитниот ризик што овозможува Банката да работи на сигурен и солиден начин, во согласност со регулативата на НБРМ и стандардите на НБГ.

Квалитет на кредитното портфолио

Во рамки на имплементираната силна и интегрирана рамка за управување со кредитниот ризик, СБ успеа да одржи стабилно и добро дивезифицирано кредитно портфолио во 2017 година. Одржувањето на низок и контролиран коефициент на нефункционални кредити е една од главните стратешки цели на Банката. Како резултат на тоа, коефициентот на

нефункционални кредити на Банката беше скоро на исто ниво со целокупниот банкарски сектор и понизок за приближно 90 б.п. во споредба со групата на големи банки во земјата.

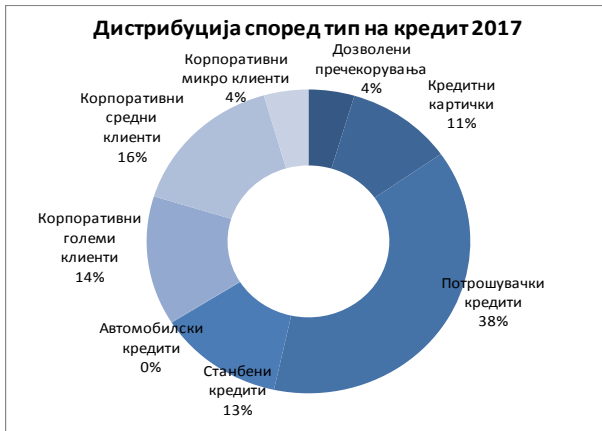

Согласно методологијата на НБРМ, секоја изложеност на кредитен ризик се класифицира во една од петте категории на ризик (А, Б, В, Г и Д). Банката одржа 89,6% од изложеноста во рамките на категоријата со најнизок кредитен ризик, односно “А” категорија на кредитен ризик, додека изложеностите со висок ризик класифицирани во “Г” и “Д” категории се повисоки за 1,1 процентни поени во споредба со 2016 година и сочинуваат 5,3% од кредитното портфолио на Банката. Главната причина за ова зголемување е неизвршувањето на обврските на еден корпоративен должник кој бил адекватно класифициран и за кои се издвоени резервации со крајот на 2017 година, но случајот е целосно разрешен во првиот квартал од 2018 година.

Структура на концентрација

Кредитниот ризик од концентрација е ризик од загуба поради недостаток на диверзификација на ризиците во портфолиото предизвикано од релативно големи концентрации на изложености кон позитивни и во голема мера поврзани договорни страни (коминтенти). Со цел да се избегнат прекумерни концентрации на кредитен ризик, СБ има за цел да го диверзифицира кредитниот ризик и да утврди лимити кон клиенти поединци и групи на поврзани клиенти (концентрација на должници), изложеност во рамките на одреден индустриски сектор (концентрација на индустрија), тип на заложно право, географска област итн. Утврдените лимити се ревидират најмалку на годишна основа како дел од политиките и процедурите за кредитен ризик.

СБ ја следи кредитната изложеност во однос на поставените лимити на концентрација на редовна основа, потркепувајќи ги заклучоците со соодветни корективни мерки.

Управување со ликвидносен ризик

Високото ниво на ликвидност на Стопанска Банка АД Скопје продолжи и во текот на 2017 година, што овозможи реализирање на бизнис целите зацртани со деловната политика на Банката. Условите во опкружувањето, макроекономски амбиент соочен со различни видови на предизвици од домашен и меѓународен план, политичка нестабилност и ниско ниво на каматни стапки, не влијаеа на клиентите своите средства да ги доверат на управување на Банката, што директно влијаеше ликвидноста да се одржува на високо ниво. Системот за управување со ликвидноста се состои од воспоставени политики, процедури и правила како за дневно така и за подолгорочно управување со ликвидносниот ризик и оптимално балансирање на паричните текови. При тоа, приоритетите на Банката се насочени кон следење на дневните движења на клиентските и банкарските трансакции, почитување на регулативните барања, воспоставен систем за рано предупредување во случај на неочекувани настани и преземање на соодветни мерки и активности во зависност од потребите.

Во текот на целата 2017 година Стопанска Банка ја одржуваше задолжителната резерва на оптимално ниво од околу 100%, усогласена со потребите и паричните движења, а вишокот на средства над потребните нивоа се пласираше во попрофитабилни ликвидносни инструменти.

Структурната ликвидност на Банката е распоредена во ликвидносни инструменти кои соодветствуваат со рочната и валутната структура на обврските, и истата е предмет на редовни преоценки и поместувања со цел да биде постојано хармонизирана со потребите на Банката.

Стапките за ликвидност како уште едно регулаторно барање се над потребниот минимум од 1, при што управувањето со ликвидносниот ризик исто така подразбира преоценки и преземање на соодветни активности за одржување на овие коефициенти.

Со оглед на фактот што ликвидноста на Банката произлегува од домашни извори, пред се од депозитите на клиентите, дел од процесот на управување со ликвидноста претставува следење и проектирање на паричните текови на клиентските депозити и следење на нивната концентрација во депозитната основа на СБ. Депозитната основа на Банката е широко диверзифицирана, а нивото на концентрација на најголемите 20 депоненти е под 10%.

Управување со ризикот од промена на каматни стапки

Главната цел на управувањето со ризикот од промена на каматните стапки е да се ублажи ризикот од појава на загуби кои произлегуваат од промената на каматните стапки на пазарот до прифатливо ниво со соодветно моделирање на структурата на позициите во билансот на состојба и на вонбилансните ставки.

Процесот на СБ за управување со ризикот од промена на каматни стапки ја одразува стратегијата на Банката за ризици, толеранцијата за ризици, деловните активности и севкупното оперативно опкружување и пазарни услови, имајќи ги во вид можните измени на каматните стапки и нивното влијание врз добивката и економската вредност на основниот акционерски капитал на Банката.

Банката има воспоставено рамка за управување со ризикот од промена на каматна стапка со цел да се минимизираат ефектите од негативни промени во идните каматни стапки и да се обезбеди навремено идентификување, мерење, следење и ублажување на изложеностите на ризик од промена на каматната стапка. Рамката ги опфаќа факторите на ризик и нивна оценка, методологиите за мерење, методологијата за тестирање на стрес, ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности (Interest Rate Risk in the Banking Book IRRBB) неговата метрика и лимити со цел да се осигури дека овој ризик соодветно се мери, следи и контролира. Исто така, Банката има утврдено соодветни лимити и користи техники за мерење на изложеноста на Банката како резултат од негативните движења на каматните стапки во позициите од портфолиото на банкарски активности.

Оценката на ризикот од промена на каматните стапки се врши преку следење на изложеностите кои произлегуваат од портфолиото на банкарски активности, земајќи го во предвид фактот дека нема портфолио на тргување чувствително на каматни стапки во Билансот на состојба на СБ.

На крајот од 2017 година, коефициентот на вкупната нето пондерирана позиција во однос на регулаторниот капитал беше далеку под задолжителниот максимум од 20% и резултираше со незначителна изложеност спрема ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности (IRRBB).

Управување со валутен ризик

СБ има развиено целосен стратешки приод кон управувањето со девизниот ризик, третирајќи ги суштинските прашања поврзани со фундаменталниот став кон управувањето со девизниот ризик и изложувањето на валутен ризик изразен преку адекватни и сеопфатни политики, процедури и стандарди, како и преку соодветна поделба на должности и одговорности според овластувањата на различните организациски единици.

Системот за идентификација, мерење, следење и контрола на валутниот ризик или девизен ризик ги опфаќа сите активности и трансакции на Банката кои ги вклучуваат билансните и вонбилансните позиции, евидентирани во странски валути и во денари со девизна клаузула. Структурата на билансот на состојба на СБ се состои од актива и пасива во различни валути, но претежно во МКД и ЕУР валута.

Главниот механизам за управување со девизниот ризик е примената на Стратегијата на Банката во однос на ризици и рамката за толеранција на ризици од кои структурата на лимит е клучен компонент, со цел функцијата на управување со ризици да осигури дека изложеноста на девизен ризик е во рамки на одобрените лимити и толеранција за ризици.

СБ управува со девизниот ризик преку заштита од ризик и следење на отворената девизна позиција на дневна основа, обезбедувајќи на тој начин усогласеност со пропишаните и интерните лимити на изложеност за главните валути поединечно, како и на севкупно ниво и на тој начин СБ ја пресметува отворената девизна позиција за секоја странска валута вклучена во нејзиниот биланс на состојба.

Процесот на управување со девизниот ризик во 2017 година се оствари со висока стручност, а отворената девизна позиција константно беше пониска од пропишаниот лимит и со самото тоа, во ниеден момент немаше прекршување на регулаторниот лимит.

Управување со оперативен ризик

Во 2017 година, целокупниот фокус на процесот за управување со оперативниот ризик беше на зајакнување на функцијата за управување со оперативниот ризик и подобрување на следењето на изложеност на оперативен ризик, што се постигна преку интензивната проактивна улога на Секторот за управување со ризици, со посебна намера изложеноста

на оперативен ризик да се отстрани или ублажи во линија на профилот на ризици, стратегијата за ризици и деловните цели на Стопанска банка.

Структурата на управување со оперативен ризик на СБ се базира на моделот „три линии на одбрана“, кој е дизајниран за ефективно управување со оперативниот ризик.

СБ има сеопфатна и високо квалитетна рамка за управување со оперативниот ризик со цел да:

- Промовира свесност за оперативниот ризик и култура за ризици во целата Банка на тој начин понатаму придонесувајќи за ефикасен процес и ефективна контрола
- Воспостави комплет на фундаментални стандарди за управување со оперативниот ризик во Банката што води кон избегнување на неочекувани и катастрофални загуби и минимизирање на очекуваните загуби
- Осигури дека деловните цели се исполнуваат со контрола на ризиците
- Обезбеди помали трошоци при работењето со намалување на обемни издатоци и избегнување на прекумерни или застарени контроли
- Обезбеди конзистентност со соодветни најдобри практики и усогласеност со регулаторните (квантитативни и квалитативни) услови
- Го подобри користењето на регулаторниот капитал, во врска со оперативниот ризик

Рамката на Стопанска Банка за управување со оперативниот ризик обезбедува изграден приод за управување со оперативниот ризик. Таа применува конзистентни стандарди и техники за оценка на оперативни ризици.

Главните фундаментални компоненти на рамката на Стопанска Банка за управување со оперативниот ризик се:

- Клучни индикатори на ризик [Key Risk Indicators (KRI)],
- Процес на самооценување на ризик и контроли [Risk and Controls Self-Assessment (RCSA) process],
- Процесот на прибирање податоци за загуби [Loss Data Collection (LCD) process],
- Анализа на структурирано сценарио [Structured Scenario Analysis (SSA)], и
- Планови за активности [Action Plans (AP)].

Ефикасното управување со оперативниот ризик (ORM) во СБ е овозможено преку користење на софтверското решение на НБГ Групацјата за управување со оперативен ризик (AlgoOpVar) кое овозможува ефикасно управување со оперативниот ризик (OR), сеопфатна прегледност на изложеноста на оперативен ризик на Банката, висококвалитетен процес на следење и евидентирање на остварените загуби, ефикасен мониторинг на клучните индикатори на ризик и иницирање и комплетно следење на ефикасен акциски план.

Во текот на 2017 година, сите главни фундаментални компоненти на рамката за управување со оперативниот ризик беа целосно имплементирани, и според тоа, процесот на управување со оперативниот ризик беше спроведен со висока стручност, со избегнување на негативни ефекти врз финансиските резултати и капиталната позиција и потврди дека рамката за управување со оперативен ризик е ефективна, соодветна и се имплементира со интегритет.

Адекватност на капиталот, Интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и Стрес тест

СБ одржува силна и виококвалитетна адекватност на капиталот која обезбедува постојан и одржлив пораст на нејзиното севкупно банкарско работење. Вкупниот регулаторен капитал на Банката со состојба на 31.12.2017 година изнесуваше ЕУР 171.7 милиони (основен капитал (Tier 1) - ЕУР 170.2 милиони и дополнителен капитал (Tier 2) - ЕУР 1.5 милиони) што резултираше со коефициент на адекватност на капиталот од 15.42% со состојба на 31.12.2017 година.

Како дел од прудентно утврдената рамка за управување со ризици, Банката редовно го извршува интерниот процес за оценка на адекватност на капиталот (ICAAP) и ја оценува отпорноста на адекватноста на капиталот преку спроведување на стрес тестирање. Интерниот процес на оценка на адекватност на капиталот (ICAAP) на Банката потврдува дека капиталот на СБ е доволен за да ги покрие сите материјални ризици на кои е изложена како и дека утврдениот вишок на капитал е повеќе од доволен за покривање на сите останати ризици кои неможат адекватно да се квантификуваат, но на кои Банката е изложена во редовните деловни активности. Исто така, стрес тест вежбите се составен дел од рамката за управување со ризици обезбедувајќи оценки на големината на финансиските загуби и влијанието врз адекватноста на капиталот. Во текот на 2017 година, Банката изврши различни стрес тестови со цел да ја анализира чувствителноста на претходно утврден комплет на екстремни но веројатни шокови. Стрес тестовите вклучуваа ефекти од различни сценарија поврзани со кредитниот ризик, ризикот од промена на каматни стапки во портфолиото на банкарски активности, ликвидносниот ризик, девизниот ризик и оперативниот ризик, како и сценарија кои опфатија комбинација на ризиците.

Резултатите од стрес тестот ја потврдија отпорноста на Банката дури и под многу песимистични претпоставки. Ваквата отпорност е главно одраз на прудентното управување со ризиците, јаката капитална база, како и на високата ликвидносна позиција на Банката.

Активности на усогласеност со прописите, спречување на перење пари и борба против финансирање на тероризмот

Во текот на 2017 година, Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите спроведе голем број на активности за имплементација на сите релевантни новини во домашната и меѓународната регулатива поврзани со банкарското работење. Овие активности вклучуваа: постојана имплементација на ефикасен систем за контрола на активностите на СБ во согласност со важечката домашна и меѓународна регулатива; воспоставување на ефикасни интерни процедури и организациони структури за идентификување, мониторинг и управување со можните ризици поврзани со усогласеноста на СБ со важечките прописи; континуирана обука на вработените на банката; редовно, најмалку на месечно и на квартално ниво, доставување на извештаи до Управниот одбор и до Надзорниот одбор; редовно поднесување на извештаи до Американските даночни власти во согласност со Законот FATCA; континуирана соработка со релевантните надворешни институции во согласност со Законот за банки; осигурување на добрата репутација и кредибилитет на СБ пред НБГ Групацијата, пред своите акционери, клиенти, инвеститори, регулаторни и супервизорски органи и други надлежни институции; развивање на култура за усогласеност со прописите кај вработените на СБ како модел на корпоративно однесување и основа за зајакнување на корпоративниот идентитет, итн.

Во врска со активностите за Спречување на перењето пари (СПП) и Борбата против финансирањето на тероризмот (БФТ), во текот на 2017 година беа спроведени низа активности за усогласување на интерните акти со измените на Законот како и за зајакнување и подобрување на интерните системи и процеси што се користат во Секторот на дневна основа.

Во согласност со Годишниот план за контрола на усогласеноста на работењето со прописите и спречување на перење пари за 2017 година, Секторот исто така ги реализира следниве поважни проекти и активности:

- Изработи Политика за спречување на измами и обезбеди и спроведе одредени насоки и обуки за вработените од оваа област;
- Во соработка со Секторот за управување со производи и со клиентски сегменти учествуваше во изработка на нов алтернативен канал на плаќање – Social pay;
- Спроведе низа теренски и вонтеренски контроли во врска со имплементацијата на прописите од областа на контролата на усогласеноста и СПП/БФТ во секторите, дирекциите и филијалите;
- Изработи и ажурираше низа интерни акти (политики и процедури) поврзани со активностите за контрола на усогласеноста, СПП и БФТ итн.

Секторот за контрола на усогласеноста на работењето со прописите ќе продолжи да ги врши своите редовни активности за да ја оддржува и зајакне Културата за усогласеност со прописите во рамките на СБ, со цел постигнување севкупна усогласеност на работењето на Банката со релевантната регулатива.

Заштита на лични податоци

Приватноста и довербата на нашите клиенти е од најголема важност за Стопанска банка, имајќи ја во вид природата на банкарското работење и податоците кои ги прибираат банките за нивно секојдневно работење. Банката има двајца офицери за заштита на лични податоци и цел тим составен од правни и ИТ експерти кој им помага наведените информации да се:

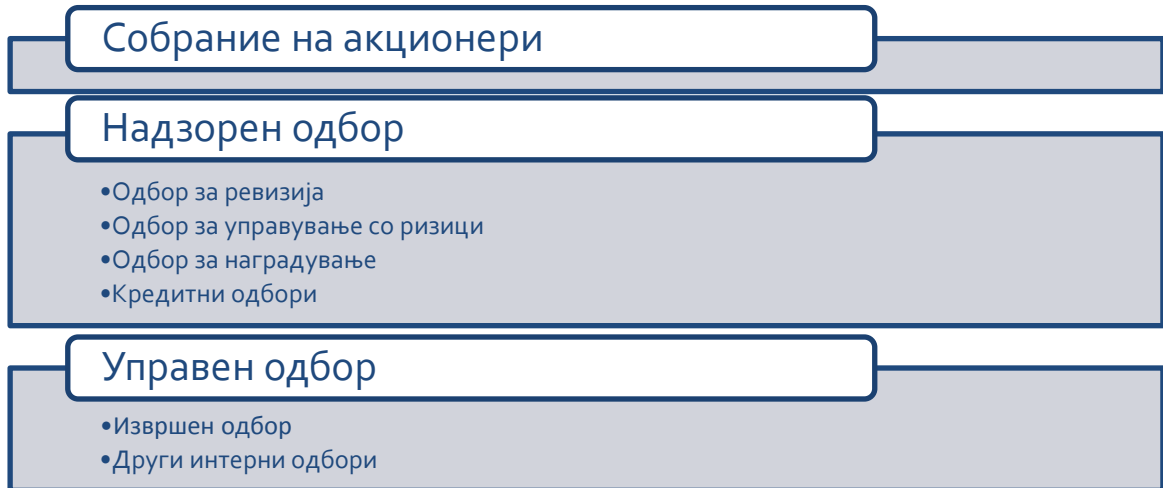
- прибираат на етички и законски начин,
- собираат за посебни, експлицитни и законски цели, и
- чуваат безбедно и само за периодот потребен за исполнување на целите на прибирање и обработка.

Според тоа, Банката има воведено процедури и имплементирани системи кои овозможуваат контролиран тек на информациите.

Вработените во СБ целосно разбираат дека тие треба да се придржуваат кон тајноста и да ја заштитуваат доверливоста на сите податоци или информации во врска со Банката и нејзините клиенти од намерно или ненамерно објавување на неовластени лица дури и по укинувањето на нивниот пристап до таквите информации и/или раскинување на нивниот договор за вработување со Банката.

ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ ЗА 2017 ГОДИНА

Стопанска банка АД – Скопје (СБ) е една од најголемите, најпрофитабилните и најсолидните системски банки во земјата со високо софистициран и ефикасен систем на корпоративно управување воспоставен преку следење на најдобрите практики, стандардите на НБГ Групацијата, соодветната регулатива и стратешките потреби на Банката и нејзините заинтересирани страни. Одговорното корпоративно управување е највисок приоритет за Банката што поддржува целосно спроведување на нејзиниот деловен план со оперативна практичност и интегритет.

Следниот Извештај се презентира на акционерите на СБ и на јавноста во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка (Службен весник на РМ бр. 24/2018).

1. Органи на Банката

1.1. НАДЗОРЕН ОДБОР

Надзорниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје се состои од 7 членови, од кои 2 се независни, со мандат од четири години, а ги именува Собранието на акционери. Составот на Надзорниот одбор во 2017 година е следен:

1. Маринис Стратопулос, **Претседател на Надзорниот одбор на СБ**, Генерален директор на Секторот за меѓународни активности, Национална Банка на Грција С.А. Атина;
2. Димитриос Христопулос, **Заменик претседател на Надзорниот одбор на СБ**, Директор на Секторот за меѓународни активности на Национална Банка на Грција С.А. Атина¹;
3. Анастасиос Лизос, **член на Надзорниот одбор на СБ**, Раководител на Секторот за меѓународни активности, Национална банка на Грција С.А. Атина;
4. Јанис Кајулис, **член на Надзорниот одбор на СБ**, Раководител на Секторот за меѓународно корпоративно кредитирање, Национална банка на Грција С.А. Атина;
5. Димитра Гудуфа, **член на Надзорниот одбор на СБ**, Директор на Секторот за стратегија на Групацјата, Национална банка на Грција С.А. Атина;
6. Владимир Филиповски, **независен член на Надзорниот одбор на СБ**, професор, Економски факултет – Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Скопје; и
7. Сашо Ќосев, **независен член на Надзорниот одбор на СБ**, професор, Економски факултет – Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Скопје.

Последната самооценка на Надзорниот одбор потврдува дека сегашниот состав на Надзорниот одбор е таков што неговите членови имаат колективно и индивидуално знаење, способности и стручно искуство како и интегритет и репутација соодветни за системска банка како СБ. Освен тоа, сите членови на Надзорниот одбор посветуваат соодветно време и фокусирање на нивните надзорни и стратешки одговорности, Во контекст на тоа, членовите на Надзорниот одбор не се членови на друго надзорно или извршно тело во организации надвор од НБГ Групацјата, со исклучок на проф. Ќосев кој е неизвршен член во Институтот за истражување на економски политики ИЗИНЕП Скопје (на волонтерска основа) и во Советодавниот одбор на Балканскиот Економски Форум (на волонтерска основа).

Сите критериуми за независност се следат и во извештајниот период **не е пријавен никаков конфликт на интереси** од никој од членовите на Надзорниот одбор.

Одговорностите на Надзорниот одбор се утврдени во член 89 од Законот за банки и истите се инкорпорирани во Статутот на СБ, како што е подолу наведено:

1. одобрува деловна политика и развоен план на СБ;

¹ Ова е единствената измена во составот на Надзорниот одбор, т.е. именувањето со 14.08.2017 година на г-дин Христопулос на местото на г-дин Константинос Братос.

2. именува и разрешува членови на Управниот одбор, Одборот за управување со ризици и Одборот за ревизија на СБ;
3. одобрува финансиски план/Буџет на СБ;
4. го организира Секторот за внатрешна ревизија и именува и разрешува директор на Секторот за внатрешна ревизија; одобрува годишен план на Секторот за внатрешна ревизија;
5. одобрува политика за сигурност на информативниот систем;
6. одобрува политики за управување со ризици на СБ;
7. одобрува политика за судир на интереси која утврдува можен судир на интереси и мерки и активности за негово избегнување;
8. одобрува политика за наградување;
9. одобрува и спроведува политика за избор, следење на работењето и разрешување на членови на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор на СБ;
10. разгледува извештаи за работењето на Управниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија, Секторот за внатрешна ревизија и Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите;
11. одобрува годишна сметка и финансиски извештаи на СБ;
12. одобрува изложеност кон поединечно лице од над 20% од сопствените средства на СБ, со исклучок на изложеност врз основа на купување на хартии од вредност издадени од Народна Банка и Владата на РМ;
13. одобрува трансакции со поврзани лица со СБ во износ од над 6.000.000 денари;
14. одобрува стекнување на капитални удели и купување на хартии од вредност поголеми од 5% од сопствените средства на СБ, освен купување на хартии од вредност издадени од Народна банка и Владата на РМ;
15. одобрува предлог на Одборот за ревизија за назначување на надворешно друштво за ревизија, или предлог за раскинување на договорот со надворешното друштво за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
16. одобрува Политика за вршење на внатрешна ревизија;
17. разгледува извештаи од супервизијата, други извештаи доставени од НБРМ, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно превзема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на СБ;
18. одобрува годишен извештај за работењето на СБ и доставува мислење во писмена форма по истиот до Собранието на акционери на СБ;
19. разгледува извештај од надворешното друштво за ревизија и доставува мислење во писмена форма по истиот до Собранието на акционери на СБ;
20. одобрува Кодекс на етика и Кодекс на корпоративно управување на СБ.

****Работењето на Надзорниот одбор е подетално презентирано во Годишниот извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2017 година, доставен до Собранието на акционери на СБ..*

1.2. Одбори на Надзорниот одбор на СБ во извештајната година

Надзорниот одбор има формирано одбори со цел да ја подобри ефикасноста на своето работење преку справување со сложени работи во помали групи и нивна подготовка за целиот Надзорен одбор. Освен тоа, Надзорниот одбор има делегирано поединечни права за донесување одлуки на одборите до степен до кој е законски дозволено согласно соодветната законска регулатива и интерните одредби на Банката.

Нема значајни промени во структурата на одборите на Надзорниот одбор, односно Надзорниот одбор на СБ имаше три одбори во извештајниот период: Одбор за ревизија, Одбор за управување со ризици и Одбор за наградување.

А) ОДБОР ЗА РЕВИЗИЈА

Одборот за ревизија на СБ се состои од пет члена кои ги именува Надзорниот одбор со мандат од две години. Повеќето од членовите (3) се членови на Надзорниот одбор, а останатите два члена се независни од кои еден член е овластен ревизор. Членови на Одборот за ревизија во 2017 година беа:

1. Антонио Велјанов, претседател на Одборот за ревизија (независен член и овластен ревизор);
2. Анастасиос Лизос, заменик претседател на Одборот за ревизија (претставник од Надзорниот одбор);
3. Димитра Гудуфа, член (претставник од Надзорниот одбор);
4. Димитриос Христопулос, член (претставник од Надзорниот одбор); и
5. Јадранка Мршиќ, член (независен член)².

Одговорностите на Одборот за ревизија се строго утврдени во Законот за банки, кои се пренесени во Статутот на СБ. Накратко, Одборот за ревизија е одговорен за разгледување на интегритетот на сметководственото и финансиското известување, разгледување и оценување на системите за внатрешна контрола и други слични активности кои обезбедуваат поддршка на Надзорниот одбор при неговата контролна функција. Подетално, *меѓу другото*, во 2017 година Одборот за ревизија:

² Г-ѓа Јадранка Мршиќ е исто така член на Бордот на Европското движење во РМ, на волонтерска основа без паричен надоместок.

- ги разгледа (кварталните) извештаи на Секторот за внатрешна ревизија и неговите останати документи за известување и планирање, вклучувајќи ја и Политиката/Повелбата на Секторот за внатрешна ревизија,
- ги разгледа (месечните) извештаи на Одборот за управување со ризици,
- изврши (квартално) разгледување на финансиските извештаи за консолидациски цели,
- ја одобри одлуката за утврдување на предлог за избор на надворешно ревизорско друштво, и
- почна да ги разгледува извештаите и плановите за усогласеност на работењето на Банката со прописите пред нивно доставување до Надзорниот одбор.

Како заклучок, Одборот за ревизија го следеше Годишниот план за работа и ги изврши сите должности во целосна усогласеност со соодветните законски прописи односно легислатива и стандардите на корпоративно управување.

Б) ОДБОР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Одборот за управување со ризици на Стопанска банка АД - Скопје се состои од 9 члена кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици е две години. Со состојба на 31 декември 2017 година, членови на Одборот за управување со ризици на СБ се следните:

1. Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и Претседател на Управниот одбор, претседател;
2. Тони Стојановски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор, член;
3. Теодулос Скордис - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор, член;
4. Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор, член;
5. Мирјана Трајановска – Сениор директор за средства, ликвидност и финансии, член³;
6. Владо Тренески – Директор на Секторот за корпоративно банкарство, член;⁴
7. Мирко Аврамоски - Директор на Секторот за наплата, член;
8. Весна Ненчева - Директор на Секторот за управување со ризици, член; и
9. Главен економист на СБ, член.

³ Г-ѓа Мирјана Трајановска е исто така Претседател на Надзорниот одбор на Клириншката куќа КИБС АД Скопје.

⁴ Г-дин Владо Тренески е исто така независен неизвршен член на Евроинс АД Скопје.

Членовите на Одборот за управување со ризици, освен условите утврдени со Законот за банки, треба да имаат најмалку три години искуство во областа на финансиите или банкарството. Одговорностите на ОУР се следните:

1. Перманентно следење и оценување на степенот на ризичност на СБ, и идентификување на прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите како резултат на изложеноста на СБ на ризик,
2. Воспоставување политики за управување со ризици и следење на нивната имплементација,
3. Следење на прописите на НБРМ кои се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на работењето на СБ со тие прописи;
4. Оценување на системите на СБ за управување со ризици,
5. Утврдување на краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена СБ,
6. Анализирање на извештаите за изложеност на ризик на СБ подготвени од страна на службите за оценка на ризик на СБ и предлагање стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици,
7. Следење на ефикасноста на функционирањето на системите за внатрешна контрола за управувањето со ризици,
8. Анализирање на ефектите од управување со ризиците врз перформансите на СБ,
9. Анализирање на ефектите од предложените стратегии за управување со ризиците, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици,
10. Оценување дали одредувањето на цени за производите и услугите на Банката е во согласност со нивото на превземени ризици и во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
11. Го информира, најмалку еднаш на секои три месеци, Надзорниот одбор на СБ за промените во ризичните позиции на СБ, промените во стратегиите за управување со ризиците, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на СБ, како и за превземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите, и
12. Одобрување на секоја изложеност кон лице која надминува 10% и до 20% од сопствените средства на СБ.

В) ОДБОР ЗА НАГРАДУВАЊЕ

Од месец ноември 2013 година, Одборот за наградување му помага на Надзорниот одбор во спроведувањето на Политиката за наградување на СБ која е усвоена на 33-та седница на Собранието на акционери, која се одржа на 19-ти јули 2013 година.

Во согласност со Политиката за наградување на СБ, Одборот се состои од три членови на Надзорниот одбор, чие мнозинство треба да бидат независни членови, вклучувајќи го неговиот претседател, именувани од страна на Надзорниот одбор. Според тоа, во текот на 2017 година, членови на Одборот за наградување се:

1. Владимир Филиповски, независен член на Надзорниот одбор, претседател;
2. Сашо Косев, независен член на Надзорниот одбор, член; и
3. Анастасиос Лизос, член на Надзорниот одбор на СБ, член.

Должината на мандатот на членовите на Одборот за наградување е една година.

Во текот на извештајната година Одборот за наградување одржа две седници на кои се разгледаа прашања поврзани со доменот на работа на наведениот одбор.

1.3. УПРАВЕН ОДБОР

Управниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје се состои од четири члена кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор, со мандат од четири години. Нема измени во составот на Управниот одбор од претходниот Годишен извештај, односно членови на Управниот одбор се:

1. Диомидис Николетопулос, Генерален извршен директор и Претседател на Управниот одбор⁵;
2. Тони Стојановски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор⁶;

⁵ Г-дин Николетопулос е исто така член и на Управниот одбор на Академијата за банкарство и информативна технологија.

⁶ Г-дин Стојановски е член во следните организации:

- Македонска берза на ХОВ, неизвршен член на Управниот одбор;
- Банкарската асоцијација, заменик претседател (на доброволна основа);
- Стопанска Комора на Македонија, претседател (на доброволна основа);
- Академија за банкарство и инфроматичка технологија, член на Академскиот Совет.

3. Милица Чапаровска-Јовановска, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор; и
4. Теодулос Скордис, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор.

Членовите на Управниот одбор на СБ, освен условите утврдени со Законот за банки, имаат солидно искуство во СБ и во банкарскиот сектор на повисоки позиции (~30 години искуство во финансискиот сектор) и стручно познавање на работата и на банкарската регулатива.

Одговорностите на Управниот Одбор се следните:

1. Управување со СБ;
2. Претставување на СБ;
3. Извршување на одлуките на Собранието на акционери и Надзорниот одбор на СБ, односно грижа за нивното спроведување;
4. Покренување иницијативи и давање предлози за промовирање на работењето на СБ;
5. Именување и разрешување на лицата со посебни права и одговорности, во согласност со одредбите од Законот за банки и Статутот на СБ;
6. Изготвување на деловна политика и развоен план на СБ;
7. Изготвување на финансиски план / буџет на СБ;
8. Изготвување на Политика за информативна сигурност на СБ;
9. Изготвување на Годишен извештај за работењето на СБ и негово доставување до Надзорниот одбор;
10. Изготвување на Кодекс на етика на Банката;
11. Давање на претходна согласност и доставување на предлози за делумен или целосен отпис на побарувања до Надзорниот одбор;
12. Донесување одлука за продажба на побарувања; и
13. Вршење на други активности во согласност со законот, Статутот и актите на СБ.

Со цел за помош на Управниот одбор во извршување на деловниот план на Банката, СБ има формирано Извршен одбор кој покрај генералните директори ги вклучува и Сениор директорот за средства, ликвидност и финансии (Мирјана Трајановска) и Сениор директорот за оперативни активности (Радмила Максимовиќ), кои добиваат помош од Секретарот на Банката.

1.4. КРЕДИТНИ ОДБОРИ

Други тела на СБ, утврдени со Статутот, се кредитните одбори со следните структура и овластувања со состојба на 31 декември 2017 година:

1. Извршен корпоративен кредитен одбор (ИККО): се состои од 5 члена со неограничено траење на мандатот, и тоа:

1. Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател;

2. Јанис Кајулис – Раководител на Секторот за меѓународно кредитирање на НБГ Групацијата, член;

3. Тони Стојановски – Генерален директор за управување со ризици на СБ и член на Управниот одбор на СБ, член;

4. Теодулос Скордис - Генерален директор за корпоративно банкарство на СБ и член на Управниот одбор на СБ, член;

5. Елиас Пападопулос - Сектор за Меѓународни активности на НБГ, член.

ИККО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект (правно или физичко лице) за финансирање во износ од ЕУР 3.000.001 до ЕУР 10.000.000. Сите финансирања што го надминуваат износот од ЕУР 10.000.001 ги одобрува Надзорниот одбор на СБ. ИККО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност кога е потребно со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

2. Кредитен одбор (КО): се состои од 5 члена со неограничено траење на мандатот, и тоа:

1. Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател;

2. Тони Стојановски – Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член;

3. Теодулос Скордис - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управен одбор на СБ, член;

4. Владо Тренески – Директор на Секторот за корпоративно банкарство на СБ, член.

5. Константинос Кудалакис - претставник на Секторот за меѓународно кредитирање на НБГ Групацијата, член со овластување за донесување одлуки утврдени во согласност со важечката кредитна политика.

КО одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект (правно или физичко лице) во износ од ЕУР 500,001 до ЕУР 3.000.000. КО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со

важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност кога е потребно со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

3. Кредитен одбор за средни компании (КОСК): се состои од 4 члена со неограничено траење на мандатот, и тоа:

1. Тони Стојановски – Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател;

2. Теодулос Скордис - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управен одбор на СБ, член;

3. Владо Тренески – Директор на Секторот за корпоративно банкарство, член;

4. Лидија Руменовска – Директор на Секторот за изготвување кредитни предлози, член.

КОСК одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект - правно лице во износ од ЕУР 350.001 до ЕУР 500.000 и спрема поединечен субјект – физичко лице во износ од ЕУР 100.001 до ЕУР 500.000. КОСК, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност кога е потребно со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

4. Виш кредитен одбор за мали компании (ВКОМК): се состои од 4 члена, со неограничено траење на мандатот, и тоа:

1. Тони Стојановски – Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател;

2. Милица Чапаровска-Јовановска, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, член;

3. Дејан Крстевски – Директор на Дирекција за кредитирање на мали претпријатија, член;

4. Весна Ненчева - Директор на Секторот за управување со ризици, член.

ВКОМК одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект - правно лице во износ до 100.001 евра до ЕУР 350.000. ВКОМК, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност кога е потребно со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

5. Кредитен одбор за мали компании (КОМК): се состои од 4 члена, со неограничено траење на мандатот, и тоа:

1. Милица Чапаровска-Јовановска, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател;
2. Дејан Крстевски – Директор на Дирекција за кредитирање на мали претпријатија, член;
3. Драган Михајлов – Заменик директор на Секторот за управување со производи, член;
4. Весна Ненчева - Директор на Секторот за управување со ризици, член.

КОМК одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект - правно лице во износ до 100.000 евра. КОМК, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност кога е потребно со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор.

6. Кредитен одбор за население (КОН): се состои од 5 члена, со неограничено траење на мандатот, и тоа:

1. Милица Чапаровска-Јовановска, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател;
2. Драган Михајлов – Заменик директор на Секторот за управување со производи, член;
3. Емилија Стојанова Ивановска – Директор на Секторот за кредитен ризик од банкарство на мало, член;
4. Татјана Калајџиева – Директор на Секторот за продажба и мрежа на филијали, член;
5. Виолета Затенко - Директор на Дирекцијата за изготвување кредитни предлози за банкрство на мало, член.

КОН одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект - физичко лице во износ до 100.000 евра. КОН, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно. Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор.

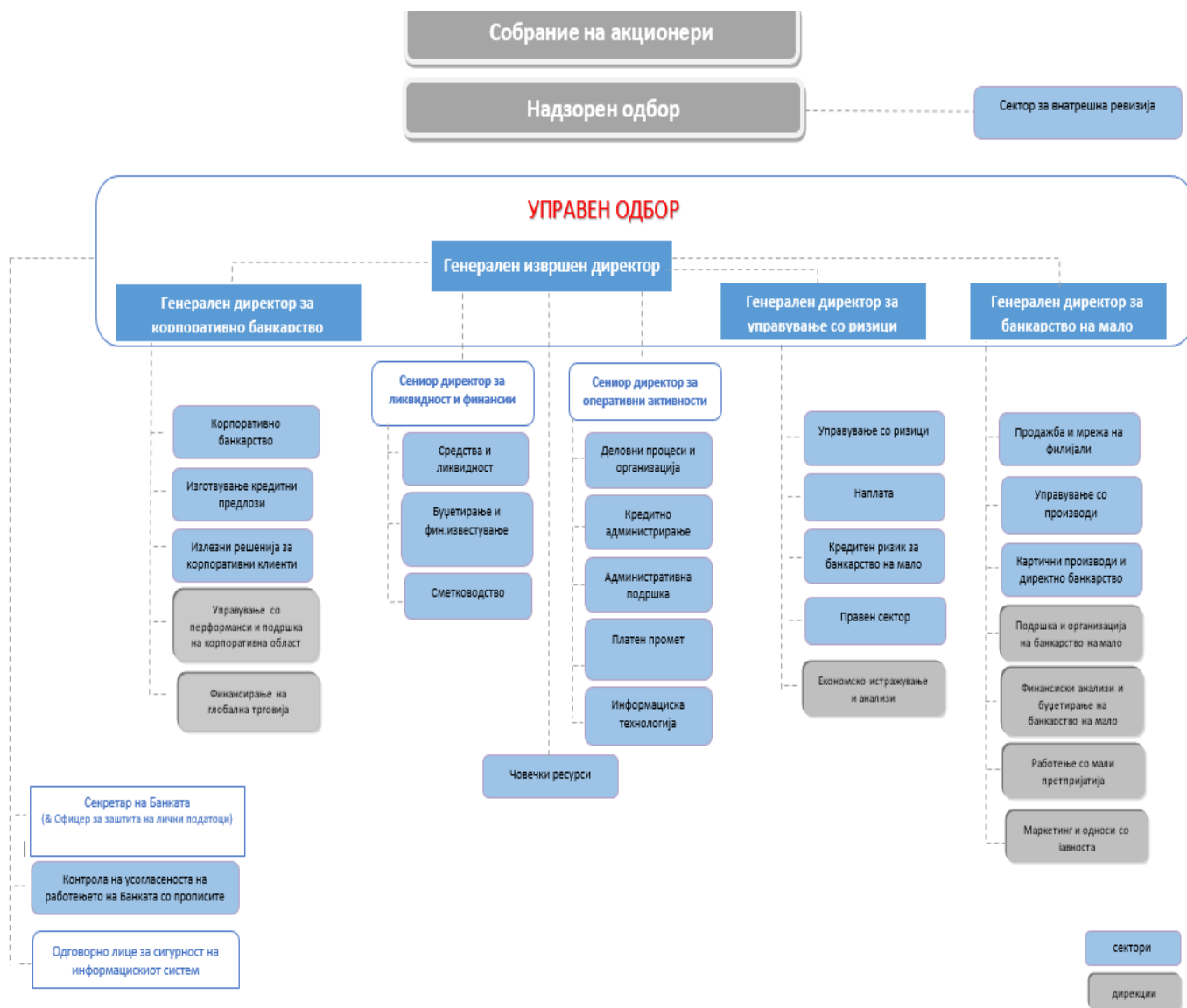
***Кредитните одбори работат во согласност со соодветните кредитни политики усвоени од страна на Надзорниот одбор.

2. Организациска структура

Организациската структура на Банката ги следи најдобрите стандарди и услови на корпоративно управување и е прилагодена да ги оптимизира своите деловни процеси со цел да бидат побрзи, поефтини и побезбедни за сите инволвирани страни. Иако организациската структура на Банката е добро утврдена, сепак има тековен процес на развој за да се изнајдат најдобри погодности за нас и за нашите клиенти.

Согласно Статутот на СБ, организациската структура на Банката се утврдува со одлука на Надзорниот одбор, по предлог од менаџментот.

Банката е организирана во 22 сектори и мрежа од 66 филијали. Банката нема подружници. Вкупниот број на вработени со состојба на извештајниот датум 31.12.2017 година изнесува 1.047 лица.

3. Акционерска структура

Во текот на 2017 година нема значителни промени во акционерската структура: Национална Банка на Грција С.А. - Атина поседува 94,6% од обичните акции, додека 5,4% од акциите се во сопственост на останатите малцински акционери. НБГ се претставени со 5 членови во Надзорниот одбор на СБ, а останатите 2 члена се независни.

Со состојба на 31 декември 2017 година, почетниот капитал (основниот капитал) се состои од 17.460.180 обични акции со номинална вредност од МКД 201,1 по акција и 227.444 приоритетни акции со номинална вредност од МКД 400,00 по акција. Истите се регистрирани и се водат во Централниот депозитар на хартии од вредност на РМ. Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза, подсегментна законска котација, а кодот под кој тие котираат е: СТБ (обична акција) ИСИН број МКСТБС101014 и СТБ (приоритетна акција) ИСИН број МКСТБС120014.

4. Исплата на дивиденди

После приватизацијата на Стопанска банка во 2000 година, примарна цел на акционерите беше да се реструктурира Банката во стабилен, солиден и доверлив фактор во економијата, која ќе биде столб и партнер на клиентите. После долг период на реструктурирање и чистење на загуби од минатото, Банката почна да креира профит, кој се реинвестираше во Банката и се користеше да ја обезбеди нејзината денешна лидерска позиција.

Имајќи го предвид исполнувањето на сите регулаторни и бизнис услови, особено во однос на капиталот, Собранието на акционери на својата редовна седница донесе одлука за исплата на дивиденда на обични акции во вкупен бруто износ од МКД 2.217.442.860,00 или МКД 127,00 бруто дивиденда по акција и одлука за исплата на дивиденда на приоритетни акции во вкупен износ од МКД 2.501.884,00 или бруто износ од МКД 11,00 по акција.

5. Кодекс на корпоративно управување

Кодексот на корпоративно управување е изготвен во согласност со соодветните регулаторни барања како и стандардите на НБГ кои ги инкорпорираат најдобрите меѓународни практики. Собранието на акционери го усвои Кодексот на 20-тата седница одржана на 23 декември 2008 година и оттогаш истиот редовно се ревидира на годишно ниво.

Последното ревидирање на Кодексот на корпоративно управување беше извршено на Собранието на акционери на 26-ти мај 2016 година. Не беа предложени никакви битни измени.

Во моментот на пишување на овој Извештај, Банката отпочна процес на ревидирање на Кодексот за корпоративно управување со цел да го усогласи истиот со новата Одлука за добро корпоративно управување во банка која беше усвоена од Централната Банка на 14 февруари 2018 година.

6. Политика за конфликт на интереси

Политиката за разрешување на конфликти се утврдува во согласност со Законот за банки и Статутот на СБ и предвидува лицата со посебни права и одговорности да даваат писмена изјава за постоење или непостоење на судир на нивен личен интерес со интересот на СБ, редовно на секои шест месеци. Личниот интерес, исто така, ги вклучува и интересите на лицата поврзани со нив, како што е дефинирано со Законот за банки. Судир помеѓу личниот интерес и интересот на Банката постои кога финансиските или кој било друг вид на деловни или семејни интереси на лицата се засегнати со усвојување на одлуки, склучување на договори или вршење на други деловни активности. Под остварување на материјален, деловен и семеен интерес се подразбира остварување на парична или друг вид на корист, директно или индиректно, од страна на лицата. Лицата не смеат да присуствуваат при разгледувањето и донесувањето на одлуки, да склучуваат договори или да вршат други деловни активности доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење на судир помеѓу нивниот личен интерес и интересот на СБ. Изјава за постоење на судир на интереси исто така се дава пред одржување на седницата за разгледување и донесување на одлуки, склучување на договори или вршење на друга деловна активност. Писмената изјава се поднесува до Надзорниот одбор и Управниот одбор на СБ, а во неа се наведува причината за судир помеѓу личните и интересите на СБ.

7. Политика за наградување

На 33-та седница на Собранието на акционери одржана на 19-ти јули 2013 година, Стопанска банка АД – Скопје ја усвои Политиката за наградување, која е во согласност со оперативната политика и деловната стратегија на Банката, нејзините вредности, цели и долгорочни интереси. Истата инкорпорира мерки за избегнување или минимизирање на судирите на интереси или какво било негативно влијание врз стабилното, прудентно и добро управување со ризиците превземени од Банката, превенира прекумерно превземање на ризици и придонесува кон заштита на капиталната позиција на Банката.

Во извештајниот период не се извршени позначајни измени на Политиката за наградување, освен измените кои се однесуваат на Листата на вработени кои спаѓаат во доменот на политиката, кои посоодветно го рефлектираат деловното работење како и моделот на корпоративно управување на Банката.

Во согласност со Законот за трговски друштва, подолу е наведено наградувањето (плати, надоместоци од плата, бонуси, надомест за членство, осигурување и други права) на лицата со посебни права и одговорности во Стопанска Банка:

I. Надзорен одбор

a) Претставници на акционерите

Во согласност со Одлуката на Управниот Одбор на НБГ, сите службеници од НБГ С.А. Атина кои учествуваат во Надзорниот Одбор на СБ како претставници на акционерите не добиваат “надоместок за членство”. Информациите за наградување што ја добиваат како вработени во НБГ С.А. Атина се сметаат за доверливи и не може да се објавуваат.

b) Независни членови

Независните членови имаат право на надомест во нето износ од ЕУР 400 на месечна основа за нивно учество во Надзорниот одбор и нето износ од ЕУР 100 (за претседателот) и нето износ од ЕУР 50 (за членовите) по седница за нивно учество во Одборот за наградување.

Врз основа на плата и надоместоци од плата, проф. Филиповски примил бруто износ од МКД 1.800.364 (годишно) како вработен на Економскиот факултет во рамки на Универзитетот “Кирил и Методиј” во Скопје.

Врз основа на плата и надоместоци од плата, проф. Ќосев добил бруто износ од МКД 1.633.206 (годишно) како вработен на Економскиот факултет во рамки на Универзитетот “Кирил и Методиј” во Скопје.

II. Управен Одбор

Во 2017 година, вкупен бруто износ од МКД 22.055.838 е исплатен на членовите на Управниот Одбор.

III. Други лица со посебни права и одговорности

Покрај членовите на Надзорниот Одбор и на Управниот Одбор, во текот на 2017 година СБ имаше 35 други лица со посебни права и одговорности (согласно Статутот на СБ, останати лица со посебни права и одговорности се: Сениор директори, Секторски директори и Заменици секторски директори и Директори за специфични прашања).

Во 2017 година, вкупен бруто износ од МКД 62.394.446 е исплатен на останати лица со посебни права и одговорности.

*На крајот од 2017 година, вкупната кредитна изложеност кон лицата со посебни права и одговорности изнесува МКД 62.568.060 што претставува 0,60% од сопствените средства на Банката (значително под регулаторниот лимит од 3% од сопствените средства на Банката по лице со посебни права и одговорности и лицата поврзани со него).

8. Корпоративна општествена одговорност

Најголемиот број на големи компании во земјата играат многу важна улога во јавниот живот покрај деловните услуги кои тие ги обезбедуваат. Тие непристрасно им компензираат на луѓето, поддржуваат различни општествени активности и граѓански организации итн. Значајни напори вложија најголем број од големите компании во врска со наведените активности во минатиот период и ние сме горди што имаме значителен удел во ова движење.

Стопанска банка АД – Скопје е една од клучните компании која постојано игра значајна улога во целокупниот економски и општествен прогрес на земјата. Во текот на 2017 година, Банката продолжи да го поддржува економскиот раст, да ги зајакнува заедниците и да третира критични општествени прашања во местата каде што работи.

Дел од проектите кои се оценети како многу корисни за пошироката заедница и/или вработените на Банката се наведени во понатамошниот текст:

- **Вози право, вози здраво, Фаза 3** Веќе препознатливиот и атрактивен настан за Скопје “Вози право, вози здраво” беше инициран во 2015 година како сопствен концепт на корпоративна општествена одговорност кој беше креиран и организиран од страна на вработените на Банката, а кој заврши со донација на велосипедски полигон за градот Скопје за децата да учат сообраќајни правила и безбедно возење на велосипед. Идејата на проектот е да се промовира и да се охрабрат граѓаните во Скопје и низ целата земја за велосипедската култура како и да се нагласи важноста на здравиот начин на живеење. Заради позитивните реакции на пошироката јавност, Банката продолжи со проектот (Фаза 2) во 2016 година и (Фаза 3) во 2017 година со дури поголем обем – близу 4.000 учесници, многу компании се придружија на настанот со сопствено претставување и ја претворија завршната линија во пикник област. За донацијата од третата фаза треба сеуште да се преговара со градот Скопје;
- **СОНУВАМЕ.МЕНУВАМЕ – настан за деца со посебни потреби.** СОНУВАМЕ.МЕНУВАМЕ е многу посебен и важен проект на корпоративна општествена одговорност, не заради организаторите туку заради децата кои учествуваа во него и помогнаа Банката повторно да го реализира овој посебен настан. СОНУВАМЕ.МЕНУВАМЕ има тенденција да ги нагласи предностите од различностите кои постојат во нашиот свет, но исто така и да укаже на опциите за

создавање на еднакви можности за сите. Втората фаза на настанот беше организирана повторно во Македонска Опера и Балет меѓутоа со 5 изведби во рок од 3 дена за да се допре до пошироката јавност. Во центарот на проектот беше најпопуларното детско музичко/театарско шоу 5+ кое вклучи во претставата различни деца од здруженијата, со што ги вклучи како изведувачи и ги претстави пред јавноста. Проектот повторно ќе се заврши со донацијата на СБ која ќе ги покрие трошоците за избраните здруженија на деца со посебни потреби, нивните проекти и основните услови за непречена работа и подобрување на услугите кои ги нудат на децата;

- **Мудрости, Радости** – беше третиот сопствен настан креиран и организиран од Банката повторно фокусиран на децата и нивната благосостојба. Настанот се совпадна со почетокот на учебната година и кампањата доведе до зголемена свесност за важноста на образованието, истажувањето, љубопитноста и читањето. На надворешната сцена на Македонска Опера и Балет, ние инкорпориравме сценски претстави и неколку креативни работилници за деца од различни возрасти. Настанот заврши со објавување на донација за градската библиотека, за создавање на креативен простор за децата да соработуваат, да се поддржуваат едни со други, да вршат истражување и да ги презентираат своите проекти. Во исто време, како инспирација, беше направена посебна сликовница со локален писател и илустратор со цел да ги заинтригира децата повеќе да читаат и да се чувствуваат помоќни правејќи го тоа. Книгата беше поделена на сите посетители на настанот и на библиотеки и училишта;
- **Спонзорство на вработените на СБ за учество на Годишните банкарски спортски игри.** Секоја година вработените од банкарскиот сектор во земјата се собираат на еднонеделен спортски турнир. Стопанска банка успешно учествува на овие игри повеќе години. Оваа активност го зајакнува тимскиот дух меѓу вработените, нивната поврзаност со Банката и секако ги промовира кај вработените вредностите на здравиот живот. Спонзорството ги покрива трошоците за превоз, сместување и храна, како и за терените за тренирање на тимовите во текот на целата година;
- **Поддршка на натпреварот на Микрософт специјалисти 2017.** Натпреварот на Микрософт специјалисти е квалификациски натпревар за учество на светскиот натпревар за Микрософт. Квалификациите на државното првенство се одржаа во просториите на i-bank филијалата на Банката по втор пат. Повторно, сите учесници – финалисти Банката ги награди со трансакциска сметка со симболичен износ од 5.000 денари. Победникот доби поддршка од Банката за патување на финалниот натпревар во Калифорнија, САД во месец август 2017 година;
- **Годишно спонзорство на МОБ (Македонска Опера и Балет)** – Државната институција Македонска Опера и Балет забележи значајни премиери и многу битни настани во текот на 2017 година и важно е што ја има Банката како официјален партнер на институцијата. Соработката почна со настанот во 2016 година „Сонуваме.Менуваме“. Како дел од спонзорството, вработените на СБ имаа 50%

попуст за карти за сите настани и претстави на МОБ што беше од додена вредност за нив;

- Банката исто така поддржа и многу други важни проекти, како што е спонзорство на Роман на годината 2017, организирано од “Утрински весник”; спонзорство на различни книги за економија; спонзорство на партнерски универзитети; донација на компјутерска опрема на ФИНКИ; како и разни други помали спонзорства и донации. Банката е особено горда на малите настани организирани во i-bank store филијалата (преку 70 во текот на годината) кои покрија целни групи од деца во градинка до пензионери и кои помагаат во едукацијата на населението за основните и модерните банкарски услуги.

За крај, ние веруваме дека да се биде системски значајна банка не значи само да имате одлични финансиски резултати, туку и да бидете општествено одговорни во секој аспект од вашето работење, па според тоа, Банката ревносно ги отсликува начелата на корпоративна општествена одговорност во тоа како ги третираме нашите вработени и како се грижиме за нашите клиенти и за заедницата. Стопанска банка АД – Скопје има постигнато значително ниво и вложено огромна енергија во своите напори во однос на корпоративната општествена одговорност. Горди сме што претставуваме значаен дел не само во финансискиот систем, туку исто така и во севкупната заедница.

СТОПАНСКА БАНКА АД – СКОПЈЕ

11 ОКТОМВРИ, 1000 СКОПЈЕ

телефон: +389 (0)2 3295-295

E-mail: sbank@stb.com.mk

<http://www.stb.com.mk>